

Репрезентація людей з інвалідністю в кіномистецтві

«Форма води» («The Shape of Water»), 2017
Режисер: Гільєрмо дель Торо

Селективний мутизм є формою аномальної поведінки, у випадку якої дитина, яка володіє достатніми розмовними навичками, відмовляється говорити у певних або багатьох соціальних ситуаціях. Етіологію розладу вважають мультифакторною.

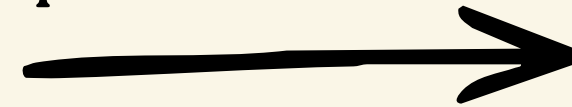
Афонія являє собою стан, при якому спостерігається відсутність голосового звучання в умовах можливості говорити пошепки.

«Сім'я Бел'є», 2014

Режисер: Ерік Лартігау

Англомовний рімейк

«CODA», 2021

Режисер: Сіан Хедер

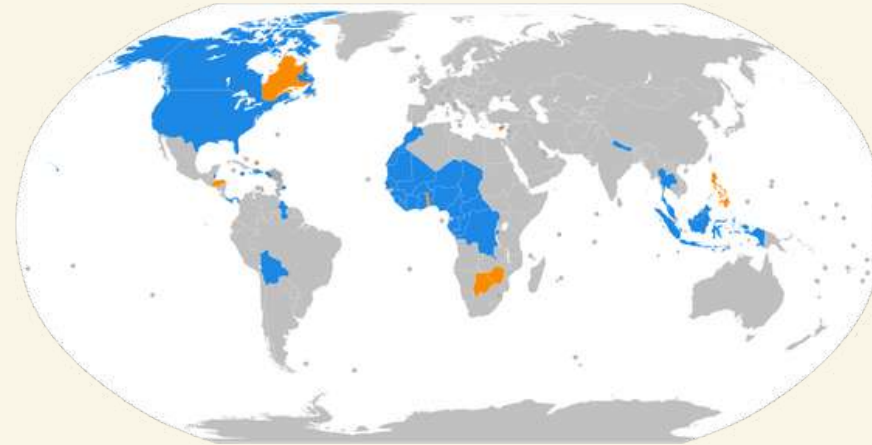

«Тихе місце» , 2018
Режисер: Джон Кразінські

Американська жестова мова (АЖМ) (від англ. American Sign Language, ASL)

Українська жестова мова (УЖМ) – жестова мова, яка використовується жестомовними мешканцями України, зокрема людьми з вадами слуху або мовного апарату. Походить від французької жестової мови.

«Перекладач ЖМ»

Як це працює «Перекладач ЖМ»

Крок 1: Встановіть додаток та зареєструйтеся.

Крок 2: Зареєструйтеся в громадській організації (для людей з порушенням слуху).

Крок 3: Викликайте перекладача жестової мови, коли потрібно. Коли виникає потреба у спілкуванні, де один з учасників діалогу говорить жестовою мовою, запустіть додаток «Перекладач ЖМ». Протягом кількох хвилин до діалогу по відеозв'язку підключиться перекладач жестової мови. Миттєві онлайн-переклади забезпечать надійною та зрозумілою взаємодією в будь-якій ситуації.

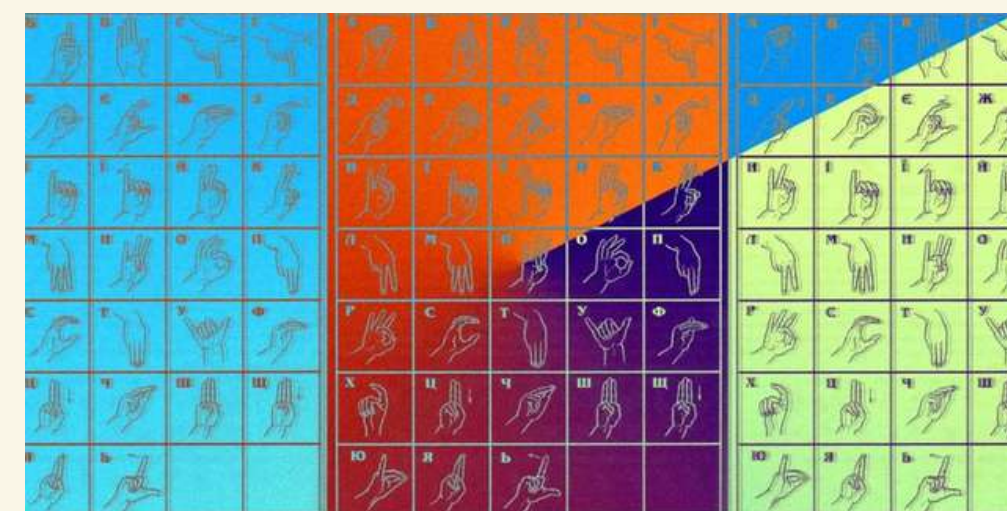

Сервіс УТОГ - послуга перекладу жестовою мовою

Сьогодні більш ніж 5% людей на Землі мають проблеми зі слухом.

Згідно статистики Всесвітньої організації охорони здоров'я, у світі налічується 446 мільйонів людей з такими порушеннями, з них 34 мільйони – діти.

В Україні з такими порушеннями живуть більше 2 мільйонів осіб. З них приблизно для 230 тисяч основним або одним з основних способів комунікації є жестова мова.

Втрата слуху може бути легкою, помірною, важкою, високочастотною, розвиватися в одному або обох вухах. Це призводить до труднощів в слуховому сприйнятті мови або гучних звуків.

«Український жестівник для батьків» – посібник для батьків для спілкування з глухими дітьми за допомогою жестової мови. Виданий у 2011 році Лабораторією жестової мови ІСП НАПН України та Українського товариства глухих в рамках Канадсько-Українського проєкту «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами» за сприяння та активної підтримки Канадського агентства міжнародного розвитку.

Посібник містить понад тисячу найпоширеніших і найуживаніших жестових одиниць української жестової мови для щоденного вжитку. Ця кількість мовних одиниць забезпечує повноцінну родинну комунікацію та когнітивний розвиток дитини.

«Джон Уік 4», 2023
Режисер: Чад Стагелські

В Україні незрячих людей за неофіційною статистикою (єдиної офіційної досі немає) – від 70 до 300 тисяч людей.

Українське товариство сліпих (УТОС) – всеукраїнська добровільна громадська організація людей з інвалідністю по зору, яка діє на всій території України.

Фундація 03:00

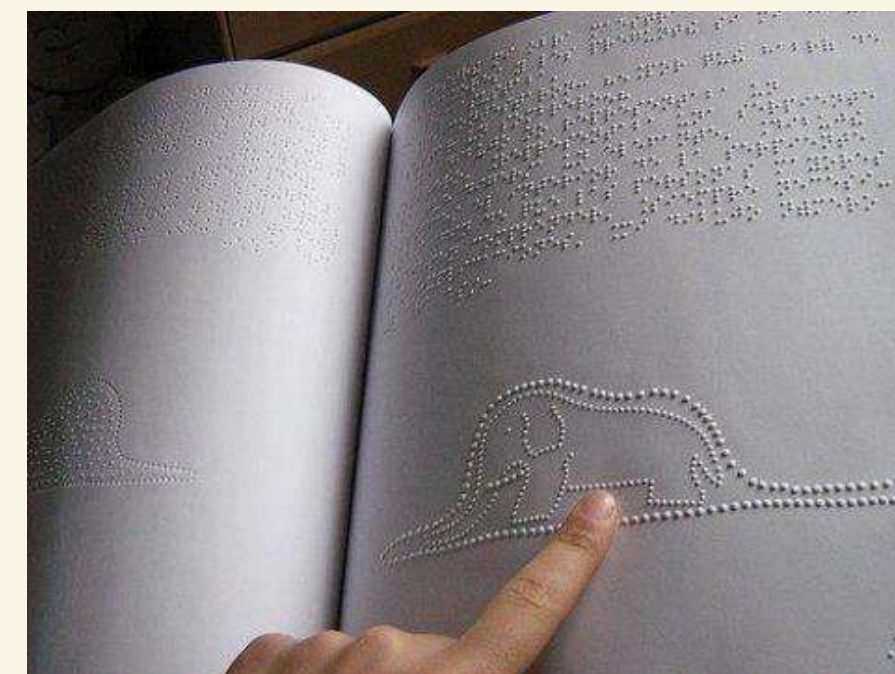

Шрифт Брайля – рельєфно-крапковий шрифт для написання і читання людьми з вадами зору, розроблений французом Луїсом Брайлем. В основі шрифту лежить комбінація шести крапок. Брайль використав порядок букв латинського алфавіту.

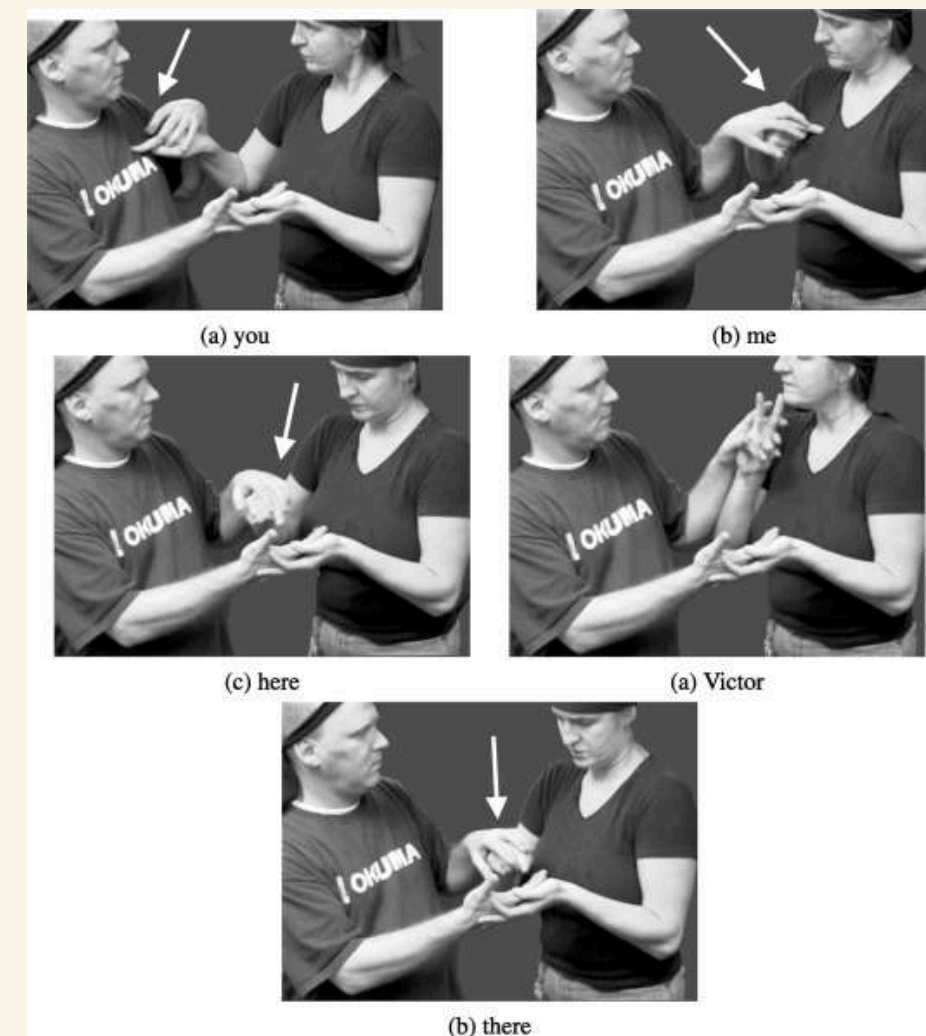
а	б	в	г	ґ	д	е	є	ж	з	и
⠁	⠃	⠅	⠇	⠉	⠋	⠍	⠏	⠒	⠓	⠗
і	ї	й	к	л	м	н	о	п	р	с
⠏	⠑	⠕	⠙	⠛	⠜	⠞	⠟	⠡	⠢	⠤
т	у	ф	х	ц	ч	ш	щ	ь	ю	я
⠠	⠣	⠦	⠪	⠱	⠳	⠴	⠷	⠸	⠹	⠻

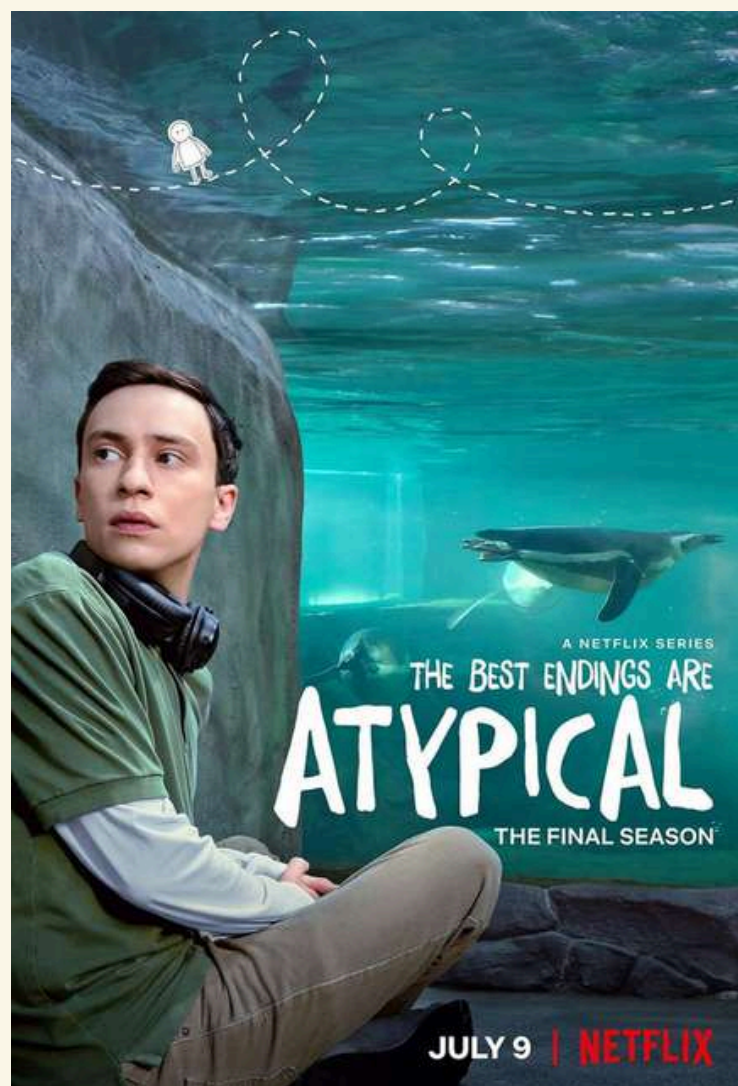
«Маленький принц»,
Антуан де Сент-Екзюпері

Протактильна мова (Protactile) – це мова, яку використовують глухосліпі люди за допомогою тактильних каналів. На відміну від інших мов жестів, які значною мірою залежать від візуальної інформації. Протактильна мова орієнтована на дотик і практикується на тілі.

Протактильна комунікація виникла в результаті спілкування глухосліпих людей у Сіетлі у 2007 році та включає знаки з американської мови жестів . Протактильна мова – це нова система комунікації у Сполучених Штатах, користувачі якої покладаються на спільні принципи, такі як контактний простір, тактильні образи та взаємність.

«Нетиповий» (2017 - 2021)

Режисер: Сет Гордон

«Теорія великого вибуху»

(2007 - 2019)

Режисер: Марк Цендровскі

«Людина дощу», 1988

Режисер: Баррі Левінсон

Ментальна інвалідність – це все, що пов'язано з мисленням.

Це психосоціальні проблеми: порушення інтелекту, аутизм, синдром Дауна, шизофренія, синдром дефіциту уваги тощо. Психічні розлади відрізняються один від одного: одні тривають недовго і не мають серйозних наслідків для життя пацієнта, інші стають хронічними та суттєво змінюють життя людини.

Причиною інвалідності буде не сам розлад або стан, а неможливість обійтися без допомоги у щоденному життю. В офіційних документах це називається обмеженням життєдіяльності.

Інвалідність можуть отримати пацієнти з хронічними психічними розладами у тяжкій формі: наприклад, люди з шизофренією, розумовою відсталістю, наслідками черепно-мозкових травм, інсультів та крововиливів у мозок, люди з деменцією. Тяжкий перебіг БАР або епізоди депресії, що часто повторюються, теж можуть призвести до інвалідності.

«Арахісовий сокіл», 2019
Режисери: Тайлер Нілсон, Майкл Шварц

Синдром Дауна – це не хвороба, а генетична особливість, яку спричиняє додаткова хромосома.

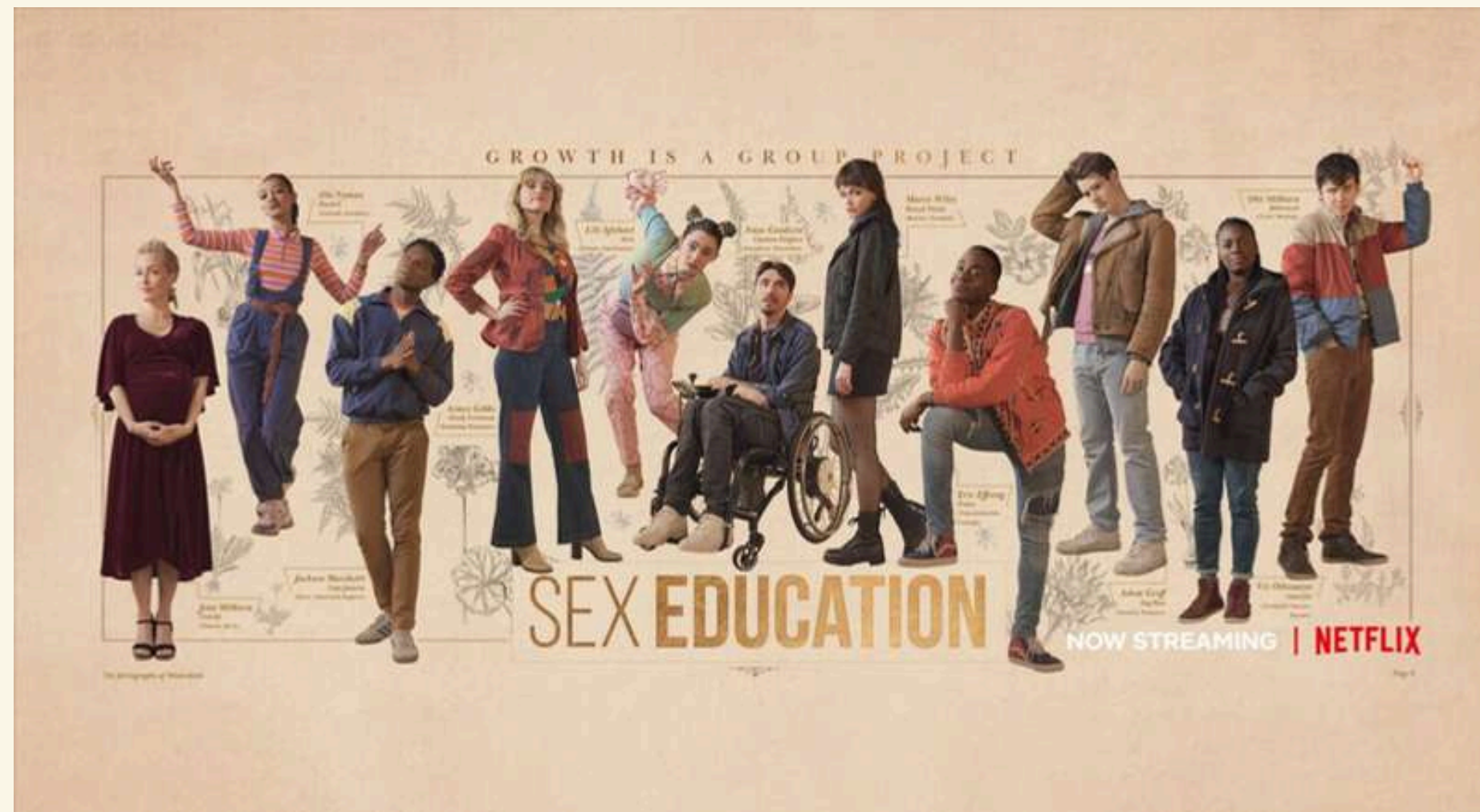
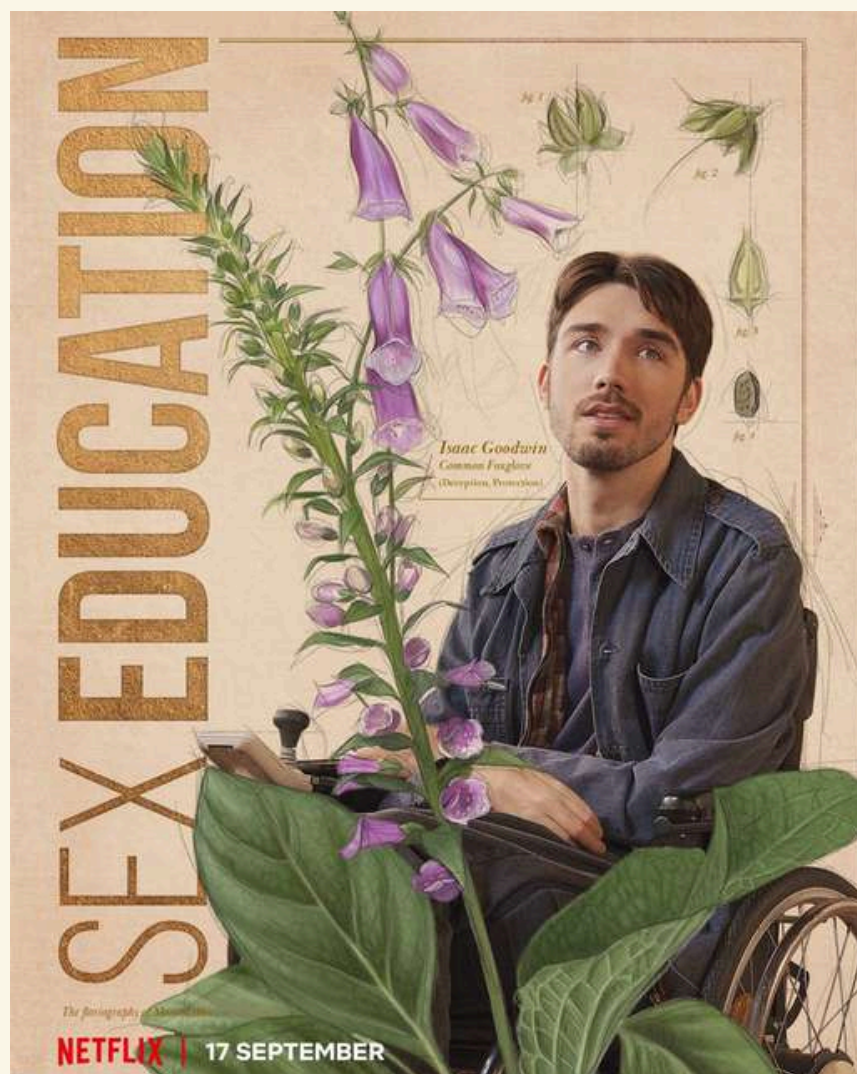
В Україні до повномасштабного вторгнення народжувалось близько 200–250 немовлят на рік.

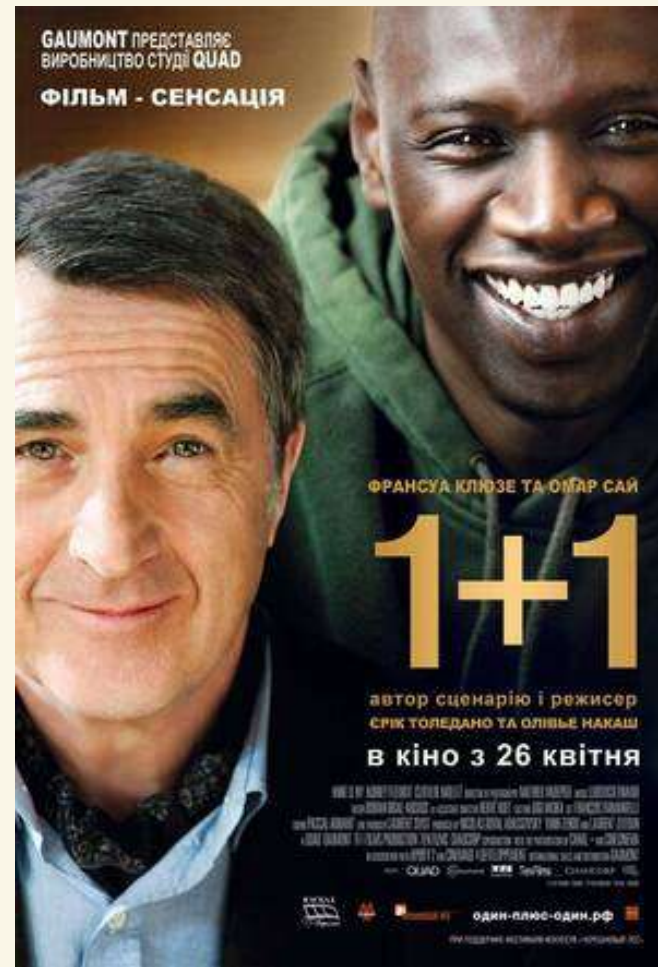
На сьогодні головні проблеми людей із синдромом Дауна стосуються дорослого життя: післяшкільне навчання, працевлаштування й автономне проживання.

Рекомендація: послухати подкаст “Чому не сонячні”.

«Сексуальна освіта», 2019 - 2023
Режисери: Кейт Геррон, Бен Тейлор

«1+1», також відомий під оригінальною назвою «Недоторканні», 2011
Режисери: Олів'є Накаш, Ерік Толедано

Маломобільні групи населення – це люди, які відчують тимчасові або постійні труднощі з самотійним пересуванням, комунікацією чи отриманням послуг. Нерідко вони стикаються з бар'єрами через неналежну організацію громадського простору або інфраструктури.

Термін «маломобільні групи» часто помилково ототожнюють з поняттям «люди з інвалідністю».

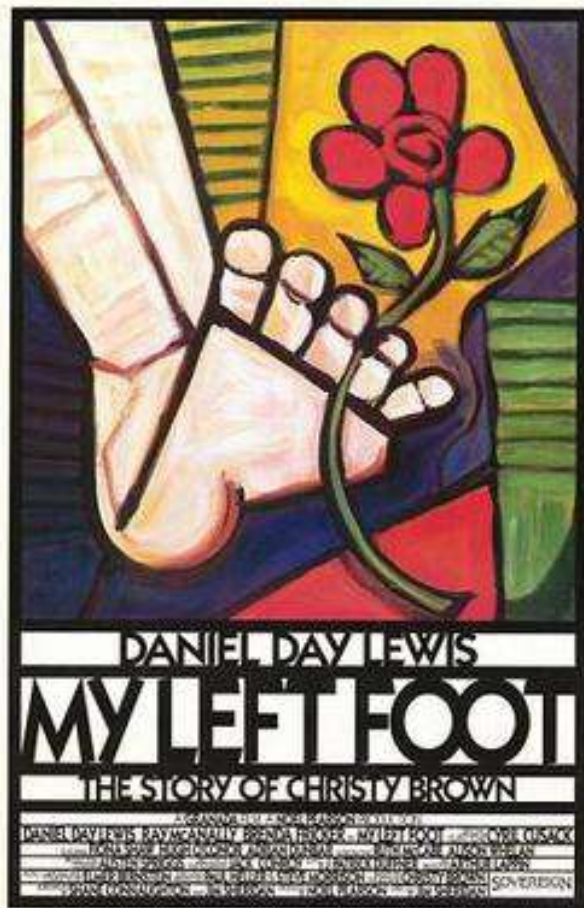
За даними Державної служби статистики України, станом на початок 2022 року (до повномасштабного вторгнення) кількість офіційно зареєстрованих осіб з інвалідністю становила близько 2,73 млн осіб.

Маломобільні групи населення

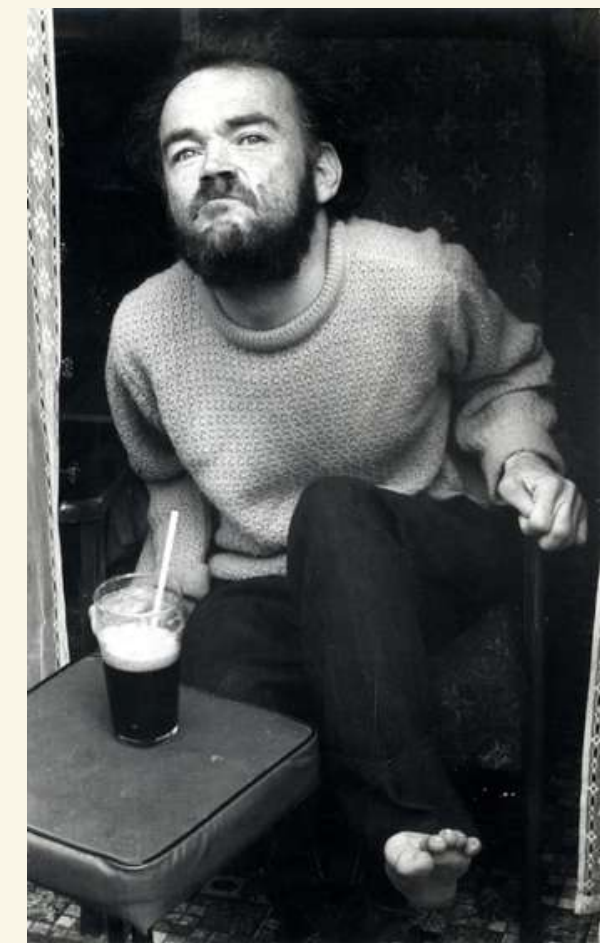
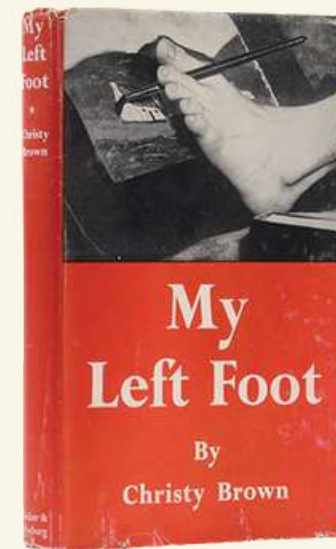
Кількісні показники:

- Особи з інвалідністю – 10% - 12% від загальної кількості населення країни;
- Особи з тимчасовими порушеннями здоров'я – 1.5%;
- Вагітні – близько 1%
- Особи похилого віку – 30-40% пенсіонерів від загальної кількості населення;
- Батьки з дитячими колясками – близько 1%

«Моя ліва нога: Історія Крісті Брауна», 1989
Режисер: Джим Шеридан

Крісті Браун
(1932 – 1981)

Дитячий церебральний параліч (ДЦП) – це група рухових порушень, причиною яких є недорозвиток або пошкодження структур головного та/або спинного мозку.

Симптоми ДЦП можуть бути, як слабо помітні, так і такі, що призводять до інвалідизації.

Форми церебральних паралічів:

- Спастичні (пірамідні) форми

Характеризуються підвищенням м'язового тону, який є визначальним симптомом цього типу. М'язи є напруженими, тугими (спастичними), а рухи є незграбними чи взагалі неможливими.

- Дискінетична (екстрапірамідна) форма

Проявляється порушенням координації рухів. Атетоїдна (гіперкінетична) форма проявляється через повільні або швидкі неконтрольовані рухи, які можуть охоплювати різні частини тіла, включаючи обличчя, рот та язик. Атактична форма характеризується порушенням рівноваги та координації.

- Змішана форма

Є комбінацією різних форм церебральних паралічів. Поширеним є поєднання спастичних форм з атетоїдними чи атактичними.

В Україні понад 150 000 людей живуть із церебральним паралічем.

Міфи щодо причин виникнення ДЦП:

Міф № 1. ДЦП є рідкісним захворюванням.

Церебральний параліч є найбільш популярною причиною рухового порушення у дітей, що викликає неповносправність. Буває зовсім неочевидно, що у людини діагностовано ДЦП, бо прояви можуть бути мінімальними.

Міф № 2. Якщо в сім'ї народилась дитина з ДЦП, існує велика ймовірність захворювання для майбутнього братика чи сестрички.

ДЦП не є генетично обумовленим захворюванням. Сімейна форма ДЦП не є розповсюдженою. Існує ймовірність лише 1 %, що у майбутньому дітки з даною хворобою матимуть братиків чи сестричок з таким же захворюванням.

Міф № 3. Вакцинація спричиняє ДЦП.

Не існує жодних клінічних та експериментальних доказів щодо взаємозв'язку між вакцинацією та ДЦП. Водночас, інфекція, розвиток якої можна попередити за допомогою вакцинації, є однією з причин церебрального паралічу.

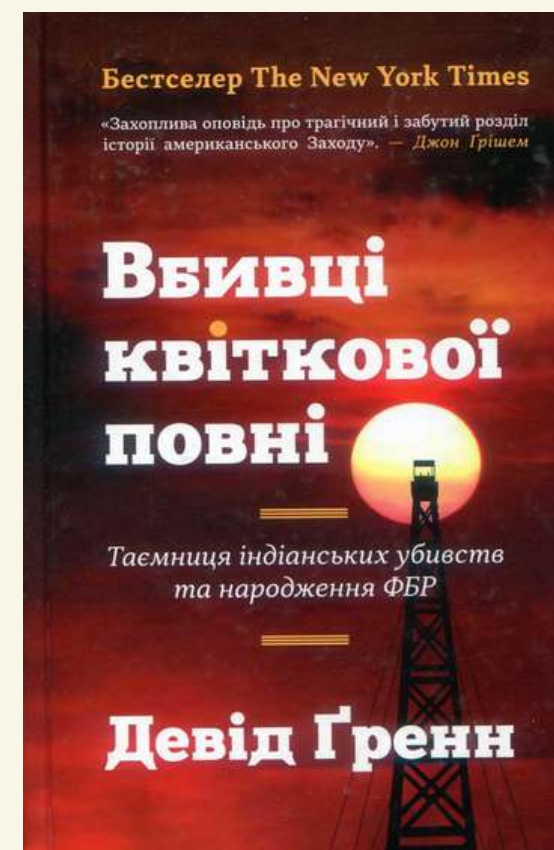
Міф № 4. ДЦП може «передатись» від однієї дитини іншій.

Через важливу роль вірусів та бактерій у розвитку дитячого церебрального паралічу, може сформуватись хибна думка про те, що цим захворюванням можна «заразитись». Але у ДЦП неінфекційна природа.

«Вбивці квіткової повні», 2023

Режисер: Мартін Скорсезе

- Основні типи діабету:
- цукровий діабет 1-го типу;
  - цукровий діабет 2-го типу;
  - гестаційний діабет.

Інвалідність при цукровому діабеті: встановлюється за ступенем тяжкості захворювання (загальний стан), ускладненнями (супутні діагнози) та впливом на працездатність особи і її здатність до самообслуговування.

ІІІ група інвалідності як правило встановлюється при легкій формі без ускладнень, а от ІІ та І група інвалідності встановлюється пацієнтам, що мають виражені ускладнення з ретинопатія ІІ-ІІІ стадії або гангrenoю кінцівок.

**7 запитань, які ніколи
не варто ставити
людям із інвалідністю**

Ти що, хворий?

**Що з тобою
сталось?**

**Давно це
у тебе?**

Це назавжди?

**А що кажуть
лікарі?**

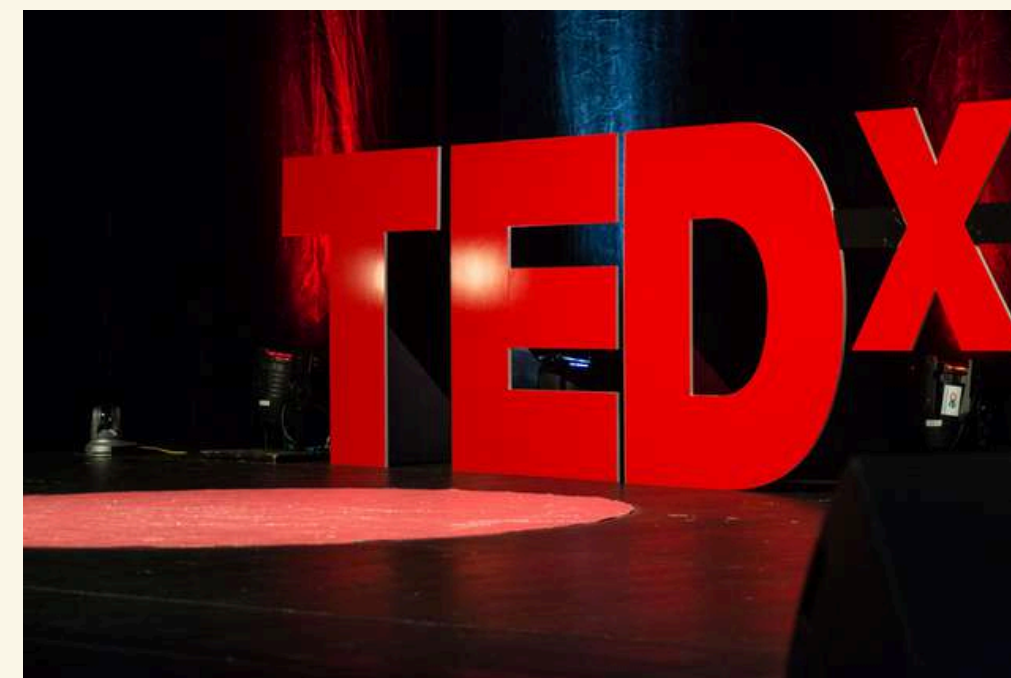
**А діти теж
такі будуть?**

**«А як ти... (оберіть ваш
варіант)?»**

Стелла Янг (1982 – 2014) – австралійська комедійна акторка, телеведуча і адвокатка, журналістка і письменниця з вродженим захворюванням «недосконалий остеопороз», або хворобою кришталевої людини.

TEDx Talks

Надихаюче порно та об'єктивація інвалідності: Стелла Янг на TEDxSydney 2014

“Ці зображення, їх безліч, ми називаємо порнографією натхнення. І я навмисно використовую термін «порнографія», бо вони об'єктивують одну групу людей на благо іншої групи людей. Тож у цьому випадку ми об'єктивуємо людей з інвалідністю на благо людей без інвалідності. Мета цих зображень – надихнути вас, мотивувати вас, щоб ми могли подивитися на них і подумати: «Ну, яким би поганим не було моє життя, воно могло б бути й гіршим. Я міг би бути цією людиною».”